

Statüt d'organisaziun

I. DISPUSIZIUNS GENERELAS

art. 1

Cul nom «Corporaziun per economiser las immundizchas d'Engiadin'Ota/Bergiaglia ABVO» (ABVO = abreviaziun tudas-cha) exista üna corporaziun da vschinaunchas scu corporaziun confuorm a l'art. 53 ss. da la ledscha da vschinaunchas dal chantun Grischun.

A la corporaziun sun associedas las vschinaunchas da l'Engiadin'Ota e da la Bergiaglia.

La corporaziun ho sieu domicil a Samedan.

Las denominaziuns da persunas e funcziuns as refereschan a la fuorma feminina e masculina, premiss cha que nu resulta qualchos'oter dal sen dals statüts.

art. 2

La corporaziun pissera in collavuraziun cun las vschinaunchas associedas per l'economisaziun da las immundizchas i'l territori da la corporaziun seguond las prescripziuns federelas e chantunelas davart l'economisaziun da las immundizchas. La corporaziun as dedichescha unicamaing a las incumbenzas chi la sun confidedas culs statüts preschaints. Tuot las otras incumbenzas confidedas a las vschinaunchas ed a las organisaziuns regiunelas seguond il dret federel e chantunel vegnan accumulidas independentamaing da las vschinaunchas associedas.

La suprastanza es respunsabla:

- pel transport dal s-chart da chesa (sainza immundizchas specielas) da las vschinaunchas associedas cun excepziun da la vschinauncha da San Murezzan e da las vschinaunchas da la Bergiaglia;
- per l'economisaziun / alluntanamaint dal s-chart da chesa scu eir per las ulteriuras immundizchas chi vegnan acceptedas da la corporaziun;
- per l'economisaziun da la deponia Sass Grand a Bever e la garanzia da l'elavuraziun posteriura per la deponia;
- per l'infurmaziun e per der sclarimaints a la publicited davart la diminuziun da la quantited d'immundizchas scu eir davart la reütilisaziun radschunaivla da las immundizchas.

Per accumplir sias incumbenzas d'economiser las immundizchas po la corporaziun fabricher e mner egens implaunts u surder las incumbenzas cun ün contrat ad intrapraisas privatas u a corporaziuns da dret public. Ella po eir as participar ad otras organisaziuns cul medem intent u surder a quellas tres contrat singulas incumbenzas. L'economisaziun reglamentera da las immundizchas es obligatorica per tuot il territori da la corporaziun seguond las prescripziuns federelas e chantunelas scu eir seguond las dispusiziuns decretedas da la corporaziun in connex cun sia cumpetenzza.

La corporaziun ho in mira ün'egualisaziun generela dals avantags e da las gravezzas traunter las vschinaunchas.

art. 3

Quista corporaziun es gnida fundeda confuorm al statüt d'organisaziun dals 1. marz 1965.

II. ORGANISAZIUN

art. 4

Ils organs ordinaris da la corporaziun sun:

- a) la radunanza da delegios
- b) la suprastanza
- c) la cumischiun da gestiun scu autorited da controlla

a) La radunanza da delegios

art. 5

L'organ superiur da la corporaziun es la radunanza da delegios, illa quela ils rapreschantants autorisos prateschan lur drets.

Las singulas vschinaunchas paun repartir ils drets da vuscher sün ün u püs delegios, maximelmaing sül numer dals drets da vuscher chi las es concess.

Ils noms dals delegios stögljan gnir annunzchos a la corporaziun per temp ed in scrit. Las vschinaunchas haun il dret dals seguaints mandats:

- 2 delegios fin a 1000 abitants
- 3 delegios fin a 1500 abitants
- 4 delegios fin a 2'000 abitants
- 5 delegios fin a 3'000 abitants
- 6 delegios da 3'001 e dapü abitants

Scu numer d'abitants decisiv vela il resultat da la controlla d'abitants da las vschinaunchas da la corporaziun pels 31 december.

art. 6

La radunanza da delegios ho las seguaintas incumbenzas e cumpetenzas:

- a) eler al president, al vicepresident ed als ulteriurs commembers da la suprastanza;
- b) eler als commembers da la cumischiun da gestiun;
- c) decreter ordinaziuns e reglamaints;
- d) approver il rapport annuel, il quint da gestiun e'l bilauntsch scu eir il preventiv;

- e) decider davart l'acquist e la vendita da terrain e la conclusiun da contrats da dret da fabrica, la fabrica dad implaunts chi servan a l'intent da la corporaziun scu eir procurer pels mezs finanziaels necessaris per realiser quetaunt;
- f) permetter expensas chi nu sun cuntgnidas i'l preventiv e surpassan las cumpetenzas finanziaels da la suprastanza;
- g) fer propostas a las vschinaunchas per müder ils statüts u schoglier la corporaziun;
- h) decider davart tuot las fatschendas chi nu sun attribuidas explicitamaing a la suprastanza;
- i) fixer l'indemnisaziun pels commembers da las autoriteds da la corporaziun e da las cumischiuns.

art. 7

La suprastanza convochescha üna radunanza da delegios uschè suvenz scu cha las fatschendas pretendan que, almain però üna vouta l'an infra quatter mais zieva cha l'an da gestiun es a fin.

Sün üna dumanda in scrit e motiveda da la cumischiun da gestiun u da dapü cu trais vschinaunchas es la suprastanza oblieda da convocher üna radunanza extraordinaria.

Il rapport annuel, il quint da gestiun e'l bilauntsch scu eir il preventiv stöglian gnir protramiss a las vschinaunchas 20 dis aunz la radunanza da delegios.

La convocaziun succeda in mincha cas 20 dis ouravaunt cun üna charta a las vschinaunchas e cun l'indicaziun da las tractandas.

L'invid a la radunanza da delegios dal ABVO vain publicho aint illas medias ufficielas (Engadiner Post / Grigioni Italiano).

art. 8

La radunanza da delegios vain mneda dal president, in cas ch'el es impedieu, dal vicepresidente. Sch'eir quel es impedieu, elegian ils delegios ad ün president dal di proposit da la suprastanza.

La radunanza da delegios nomna ils scrutinaduors.

art. 9

Mincha radunanza da delegios convocheda seguond uorden es cumpetenta da decider.

art. 10

La radunanza da delegios po decider be davart fatschendas chi sun gnidas predeliberedas da la suprastanza e chi sun tractandedas.

art. 11

Mincha delegio preschaint rapreschainta las vuschs chi al sun gnidas attribuidas da vart da la vschinauncha.

Las votaziuns e las elecziuns vegnan fattas aviertamaing, premiss cha da vart da la suprastanza u dal ravuogl dals delegios nu vain pretais scrutin.

Üna decisiun es approveda, sch'ella ho raggiunt la magiurited absoluta da las vuschs valablas dals delegios. Tar elecziuns vela pel seguond scrutin la magiurited relativa. In cas d'egualited da las vuschs tar elecziuns decida la būs-cha.

Üna decisiun da la radunanza da delegios po adüna gnir suottamissa ad üna reponderaziun. Arsalvos restan ils drets da terzas personas. Scha vain pretais la reponderaziun d'üna decisiun infra ün an daspö sia entreda in vigur, schi esa d'entrer in chosa sch'üna magiurited da duos terzs dals votants ho decis que.

art. 12

Per decisiuns chi haun in mira las ordinaziuns, ils reglamaints, l'acquist e la vendita da terrain, contrats da dret da fabrica, la construcziun d'implaunts u expensas chi nu sun previsas aint il preventiv, drouva que la magiurited absoluta dals delegios chi vuschon e da las vschinaunchas rapreschantedas da lur delegios preschaints.

Quistas decisiuns sun suottamissas a las dispusiziuns davart il referendum facultativ da las vschinaunchas e dals votants (art. 21).

art. 13

Il protocol fo l'actuar. In cas d'impedimaint nomna il president il rimplazzant. Il protocol stu gnir protramiss a las vschinaunchas ed als delegios infra 20 dis e stu gnir approvo da la prosma radunanza da delegios.

b) La suprastanza

art. 14

La suprastanza as cumpuona dal president, dal vicepresidente e da tschinch commembers chi haun da gnir elets our dal ravuogl dals delegios. Dad üna vschinauncha suos-cha il pü da tuot üna persona fer part da la suprastanza.

La suprastanza po furmer üna giunta e determiner sias cumpetenzas. Dovairs chi vegnan attribuieus tenor il statüt d'organisaziun ad ün oter organ, nu paun gnir delegos.

La suprastanza vain eletta per üna perioda d'uffizi da quatter ans; quista cumainza als 1. schner da l'an chi segua a l'an electorel. Ella es reelegibla.

Sch'ün commember sorta antecipedamaing, ho la prosma radunanza da delegios da fer ün'elecziun complementera.

art. 15

La suprastanza administrescha la corporaziun; ad ella suprasto da:

- a) executer las ordinaziuns, ils reglamaints e las decisiuns da la radunanza da delegios;
- b) decreter las dispusiziuns executivas tar las ordinaziuns;

- c) preparar tuot ils progets per la radunanza da delegios;
- d) fer il rapport annuel, il quint da gestiun e'l bilauntsch scu eir il preventiv;
- e) administrer la faculted da la corporaziun;
- f) decider davart expensas chi nu sun previsas aint il büdschet, fin a l'import da fr. 100'000.-- per la listessa chosa e fin a fr. 30'000.-- per expensas chi's repetan minch'an. Da quista limitaziun sun exclusas reparaturas urgiaintas in cas da dans, scha que es necessari per mantegner ils servezzans da la corporaziun; telas expensas decisas da la suprastanza stögljan gnir motivedas e comunicedas a las vschinaunchas.
- g) rapreschanter la corporaziun avaunt instanzas, tribunels e terzas personas;
- h) trer la decisiun per fer process e recuors scu eir per conclüder accumuladaments e contrats da cumpromiss;
- i) nomner cumischiuns per sclarir dumandas specielas;
- j) eler ed ingascher a l'actuar / chaschier ed al mneder da gestiun scu eir als lavuraints necessaris e fixer la salarisaziun respectiva e las indemnisaziuns;
- k) surder incumbenzas da progettaziun e da direcziun da fabrica;
- l) surder lavuors ed incumbenzas confuorm a las dispusiziuns leghelas respectivas;
- m) rediger ils quaderns da dovair e las descripziuns da las plazzas pels impiegos.

art. 16

La suprastanza vain convocheda in scrit dal president, in cas d'impedimaint da sieu rimplazzant, 7 dis ouravaunt, uschè suvenz scu cha las fatschendas pretendan que. Sün dumanda da trais commembers da la suprastanza es il president oblio da convocher üna tschanteda extraordinaria.

La suprastanza es cumpetenta da decider scha sun preschaints almain quatter commembers.

art. 17

Per tuot las decisiuns vela la magiurited simpla dals commembers preschaints da la suprastanza. In cas d'egualited da las vuschs decida tar fatschendas il president, tar elecziuns la büs-cha. Mincha commember da la suprastanza es oblio da vuscher. Arsalvedas restan las dispusiziuns davart il piglier s-chüsa.

art. 18

Il president u il vicepresidente haun il dret da suottascripziun collectiva giuridicamaing valabel insembel cul mneder da gestiun u cun l'actuar / chaschier.

c) La cumischiun da gestiun

art. 19

La radunanza da delegios elegia üna cumischiun da gestiun per la düreda da quatter ans scu post da controlla. Da quella faun part trais commembers.

Ils commembers da la cumischiun da gestiun nu paun avoir a medem temp eir la funcziun da delegio.

La cumischiun as constituescha sves.

La perioda d'uffizi correspuonda a quella da la suprastanza.

art. 20

La cumischiun da gestiun controlla l'administraziun, la contabilted e la gestiun scu eir l'activited da la suprastanza e d'eventuelas cumischiuns. Ella do da que rapport in scrit a la radunanza da delegios e fo propostas. Ella po adüna e sainza s'annunzcher fer adöver da sieu dret da controlla. Ella ho invista in tuot las actas.

III. DRETS DA LAS VSCHINAUNCHAS E DALS VOTANTS

art. 21

Decisiuns tenor l'art. 12 stöglan gnir suottamissas infra 100 dis in tuot las vschinaunchas ad üna votaziun dal pövel:

- a) scha la radunanza da delegios decida quetaunt;
- b) scha que vain pretais cun ün referendum da las suprastanzas da trais vschinaunchas u d'almain 500 votants infra 30 dis daspö la radunanza da delegios.

Decisiuns da la radunanza da delegios chi nu surpassan ün'expensa unica da fr. 500'000.-- u ün'expensa da fr. 100'000.-- chi's repeta minch'an nu sun suottamissas al referendum. Tar expensas chi vegnan subvenziunedas da la confederaziun e dal chantun, es decisiv l'import net.

Progets, per ils quêls ad es gnieu pretais il referendum, stöglan gnir approvos da la magiurited da las vschinaunchas.

art. 22

Cun ün'iniziativa paun las suprastanzas da trais vschinaunchas u almain 500 votants da tuot las vschinaunchas inoltrer üna proposta a la suprastanza da la corporaziun davart üna fatschenda chi sto illa cumpetenza da la radunanza da delegios u davart üna revisiun dal statüt d'organisaziun.

L'iniziativa po gnir inoltrada in fuorma d'üna proposta u d'ün proget elavuro. Ella stu gnir motiveda.

Premiss cha la radunanza da delegios nu declera la proposta scu conclusiun u scha la proposta as drizza a la revisiun dals statüts, ho la radunanza da delegios da suottametter la proposta a las vschinaunchas per la decisiun, que stu succeder infra dudesch mais zieva l'inoltraziun ed eventuelmaing cumbino cun üna cuntraproposta.

Telas propostas velan scu acceptedas, scha la magiurited dals votants e la magiurited da las vschinaunchas las approuvan. Per müder il statüt d'organisaziun in regard a l'intent ed a las incumbenzas da la corporaziun voul que l'appruvaziun da tuot las vschinaunchas commembras.

Per la procedura d'iniziativa sun decisivas las dispusiziuns da la "Ledscha davart l'adöver dals drets politics i'l chantun Grischun".

IV. RAPPORTS DA LAS TRATTATIVAS

art. 23

Per la radunanza da delegios, la suprastanza, la cumischiun da gestiun e las cumischiuns stöglian gnir fats protocols separos chi daun sclarimaint almain davart las decisiuns e'ls resultats da las elecziuns. Els vegnan suottascrits dal protocollist e zieva l'appruvaziun eir dal president. La suprastanza es respunsabla cha'ls protocols originels vegnan miss in salv.

art. 24

Ils protocols da la radunanza da delegios staun a dispusiziun per invista a mincha votant in sia vschinauncha da domicil.

L'invista aint ils protocols da las autoriteds da la corporaziun vain permissa, scha paun gnir fats valair interess degns da protecziun.

V. FINANZAS

art. 25

Scu an da gestiun vela l'an chalendar.

art. 26

Ils cuosts pels servezzans da la corporaziun e pels implaunts vaun a quint da las vschinaunchas confuorm ad ün'ordinaziun davart la repartiziun dals cuosts.

Il quint da gestiun e da faculted vain mno seguond ils princips commerciels arcugnuschieus generelmaing.

art. 27

Las vschinaunchas staun bunas per las obligaziuns da la corporaziun a norma da lur oblig da pajer la contribuziun, que scha la faculted da la corporaziun nu taundscha.

VI. CUMPETENZAS PENELAS

art. 28

Cuntravenziuns a las ordinaziuns, als decrets ed a las dispusiziuns da la corporaziun vegnan chastiedas cun üna multa da fin fr. 10'000.--. L'autorisaziun da chastier ho la suprastanza.

La persecuziun penela scada in duos ans.

VII. MEZS LEGHELIS

art. 29

Dispusiziuns da la suprastanza paun gnir contestedas infra 20 dis da mincha suprastanza cumünela u da mincha pertucho cun ün recuors per mauns da la radunanza da delegios.

art. 30

Resoluziuns, dispusiziuns e decisiuns da la radunanza da delegios paun gnir contestedas dal pertucho confuorm a la Ledscha davart la drettüra administrativa dal chantun Grischun (LDA). Il recuors stu gnir inoltro infra 20 dis al tribunel administrativ, que scha l'art. 31 nu vain applicho.

art. 31

Per cuntraversas traunter la suprastanza e singulas vschinaunchas u singulas vschinaunchas traunter pèr vela la procedura da plaunt seguond l'art. 14 da la Ledscha davart la drettüra administrativa dal chantun Grischun (LDA).

VII. DISPUSIZIUNS FINELAS

art. 32

Zieva l'acceptaziun da las vschinaunchas obtegna quist statüt vigur leghela cun l'approvaziun da la regenza.

Ils statüts preschaints existan in lingua tudas-cha, rumauntscha e taliauna. Decisiva per l'interpretaziun es la versiun tudas-cha cha las vschinaunchas haun decis e cha la regenza ho approvo.

art. 33

Il statüt d'organisaziun po adüna gnir revais totalmaing u parzielmaing sün proposta da la radunanza da delegios cun üna votaziun illas singulas vschinaunchas.

Üna revisiun totela u üna revisiun parziela chi ho in mira l'intent da la corporaziun u las incumbenzas da la corporaziun es be valabla scha tuot las vschinaunchas commembras approuvan quella.

Per las ulteriuras müdedas dal statüt d'organisaziun es necessaria la magiurited dals votants scu eir la magiurited da las vschinaunchas.

Revisiuns dal statüt d'organisaziun stöglian gnir approvedas da la regenza per ch'ellas sajan valablas.

art. 34

Üna vschinauncha po sortir il pü bod zieva 15 ans ch'ella appartegna a la corporaziun, e que resguardand ün termin da desditta sün la fin d'ün an chalendari.

Las vschinaunchas chi sortan nun haun üngün dret sülla faculted da la corporaziun u sün restituziun da prestaziuns.

La respunsabilted invers la corporaziun pels impegns surpiglios resp. chaschunos aunz cha la vschinauncha sorta, resta in vigur.

La sortida po succeder pür cur cha la vschinauncha ho accumulieu tuot sias prestaziuns tenor la ledscha u il statüt e las ordinaziuns da la corporaziun.

art. 35

Per schoglier la corporaziun voul que l'acconsentimaint da tuot las vschinaunchas.

Üna part integrela d'üna tela decisiun fuorman la liquidaziun d'ün'eventuela faculted e sia repartiziun süllas vschinaunchas. Per quella vela la clef da repartiziun chi'd es gnida applicheda pel oblig da pajer üna contribuziun.

La revisiun preschainta es gnida decisa da la radunanza da delegios dals 28 november 2002.

Approuvo da la regenza cun decisiun dals **17.08.2004 / 1171.**

per l'Associaziun
per economiser las immundizchas
in Engiadin'Ota / Bergiaglia

il president il vicepresidente
René Donatz Mario Pfiffner